

допомогою експлікації (опису значення). Відтворюючи реалії сфери освіти, перекладачі фільму “Freaky Friday” застосовують різні способи, передусім наблизений переклад (функціональні аналоги) та генералізацію значення. Адекватність відтворення семантики слів-реалій безпосередньо залежить від практичних умінь та знань перекладача, який має зробити все можливе, аби іншомовний термін не зазнав суттєвих змін у своєму значенні та був зрозумілим для цільової аудиторії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вергун, Л. І. (2008). Відтворення термінології лексико-семантичної групи «вищі заклади освіти» як проблема фахового перекладу. У: *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики: зб. наук. праць*. (Вип. 13), (с. 68–74). Київ: Логос.

2. Зосімова, О. В. (2013): Особливості перекладу англійської кінотермінології українською мовою. У: *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Філологічні науки»*. (№14 (273)/липень), (част. I), (с. 93–99). Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».

3. Кияк, Т. Р. (2007). Функції та переклад термінів у фахових текстах. У: *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. (№32), (с. 104–108). Житомир: ЖДУ.

4. Кучман, І. М. (2005). Переклад англійських термінів у галузі комп'ютерних технологій. У: *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. (№23), (с. 164–166).

5. Скрипніченко О. С. (2006). Проблеми перекладу спортивних термінів. У: *Вісник Сумського державного університету*. (№11/95), (т. 2), (с. 166–170). Суми: СумДУ.

6. Collins Online Dictionary. Retrieved January 10, 2020, from <https://www.collinsdictionary.com/>.

7. Longman Dictionary of Contemporary English (2007). Harlow: Pearson Longman.

Колесник Олександр
Київський університет імені Бориса Грінченка

«АНАТОМІЯ» МОВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

У ході моделювання альтернативних реальностей на основі інхоативних складників міфологічного простору використовується універсальний спосіб обробки інформації, а саме, співвіднесення вхідних сигналів з фрагментами попереднього досвіду за траєкторією, окресленою ірраціональним (міфічним) вихідним оператором, та формування ситуативно-релевантних ноематичних смислів як динамічних концептуальних профілів (варіантів) універсальних та етноспецифічних концептів та мовно-знакових конструктів з переосмисленою семантикою.

При цьому логіка міфологічного семіозису (Kolesnyk, 2019) на рівні власне номінації певного денотата (фрагмента реальності) та вербального конструювання усього альтернативного світу є тотожною. Відповідно, ми виділяємо такі базові (відносно послідовні, прогресовно-циклічні) стадії у конструюванні (раціонально-прагматичному або ірраціонально-творчому) альтернативного світу на основі ірраціонального міфу (Рис. 1): 1. "Інволюція" ("кроки" 1-7), що передбачає вербальну матеріалізацію обраних фокальних міфологем і кластерів базових концептів, що окреслюють конфігурацію світу; 2. "Еволюція" ("кроки" 8-12), тобто, вторинна ("точна") обробка сигналів, отриманих у результаті спостереження / осмислення станів речей та їхніх модифікацій у модельованих світах унаслідок розгортання низки наперед заданих сценаріїв. Наслідком "еволюції" є формування нових смислів (ноематичних сенсів) та зміна у змісті й аранжуванні концептуальних структур.

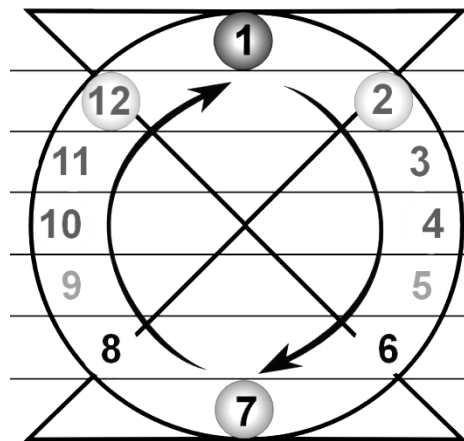

Рис.1. Концептуальна схема міфологічно орієнтованого семіозису

З огляду на "процесуальний ізоморфізм" (насправді, фрактальність) механізмів номінації на рівні мовного знаку і вербального світо-творення на рівні тексту, маємо змогу вести мову про 12 універсальних операційних кроків ("інтерфункцій"):

Таб. 1. Операційні процедури міфологічно орієнтованого семіозису

Процедура ("інтерфункція" як логічна операція)	<i>Номінативний акт</i>	<i>Світо-модельовальний акт</i>
"Планування і мотивація" (алюзивне мапування, асоціативний синтез)	Ірраціональний вибір мотиваційної бази знака (алюзивна відсилка до "нано-міфу", закодованого у внутрішній формі вихідної основи) відповідно до прагматичних інтенцій користувача коду	Ірраціональний вибір базового оператора (концепта-міфологеми). "Широкополосне" інтуїтивне сканування можливих (культурно релевантних і потенційно впізнаваних) концептуальних дихотомій, "вбудованих" у попередній досвід і відповідну картину світу як

		орієнтирів полярних меж поступу модельованого світу
"Інвентори зація засобів"	Вибір доміантної семантичної ознаки та набору очікуваних сильних імплікатур	Вибір базових концептів, що потенційно відповідають структурі та природі модельованого світу (у результаті аналізу або інтуїтивного вибору в ході сканування й асоціативного профілювання фрагментів попереднього концептуалізованого досвіду)
Верифікація сумісності	Огляд наявних у синхронічно релевантному варіанті мовної системи наявних морфологічних "код-онів" та прогнозування можливих фонологічних ефектів	Огляд доступних концептів і відомих імен типологічно співвіднесених концептів на предмет їхньої смислової (змістової, логічної) сумісності
"Дизайн" (операції проектування)	Уточнення бажаних морфофонемічних кластерів	Уточнення структури фокусних для картини модельованого світу концептуальних кластерів і контурів базових сценарії
"Комплектація" (операції мапування / зіставлення, висвітлення)	Вибір кореневої морфеми і бажаних семантичних модифікаторів (морфологічного і лексичного рівнів)	Вибір з попередньо визначеної "базисних даних" вербалізованих концептів, що найкраще підходять до передбачених для розвитку світу сценаріїв
"Передзбірковий контроль" (операції аналізу, зіставлення, протиставлення)	Перевірка відповідності вербалізаторів певної семантичної ознаки змісту концепту, та здатності створювати очікуваний фоностилістичний ефект	Перевірка сумісності обраних концептів / концептуальних кластерів і визначених сценаріїв з урахуванням вектору розвитку останніх
"Систематизація комплектації" (аналіз, узагальнення, припущення)	Оцінка можливих перекладних комбінацій складників знако-носія задля стилістичних ефектів або досягнення специфічної прагматичної інтенції	Оцінка варіантів позиційного аранжування концептів у структурі сценаріїв (можлива перекладна комбінація, інверсія тощо)

"Збирання" (операції синтезу, узагальнення)	Використання мовного знаку у межах більшого вербального конструкту	Побудова й вербалізація послідовностей сценаріїв за логікою квесту (встановлення каузативно-наслідкових зв'язків між ієрархічно співвіднесеними концептами і сценаріями та їхня експлікація та рівні тексту / дискурсу)
"Регулювання і випробування"	Можливе приписування додаткових семантичних ознак шляхом морфологічної модифікації, забезпечення "цілісної маніфестації" багатомірного концептуального конструкту	Коригування фрагментів конструкту для забезпечення цілісності, зв'язності та релевантності відповідного тексту; підсилення очікуваних стилістичних ефектів на різних рівнях його структури
"Фіналізація"	Свідоме приймання чинного варіанта мовного знаку	Свідоме приймання чинного варіанта текстового / дискурсивного конструкту
"Дистрибуція"	Використання мовного знаку у певній кількості текстових або дискурсивних конструктів	Ринкове поширення створеного конструкту. Включення конструкту до низки текстів / дискурсів (у ігровому, електронному, рекламному та ін. середовищах)
"Аналітично - синтетична обробка" (аналіз, синтез, "проективне профілювання")	Інтроспективний (або експериментальний) аналіз та узагальнення вражень від перлокутивних ефектів, спричинених використанням мовного знака	Повторна обробка сигналів, генерованих у ході інтерпретації станів речей у альтернативному світі та породжених ноематичних смислів; проектування іншого варіанту світу

ЛІТЕРАТУРА

1. Jackendoff, R. S. (1986). Semantics and cognition. Cambridge: The MIT Press.